

امکان سنجی توسعه کارآفرینی در روستاهای شهرستان کرمان

Feasibility of entrepreneurship development in rural areas of Kerman county

ندا بنی اسدی^۱، محمد صادق ابراهیمی*^۲ و سید احمد خاتون آبادی^۳

^۱ دانش آموخته کارشناسی ارشد توسعه روستایی دانشگاه صنعتی اصفهان

^۲ استادیار گروه توسعه روستایی دانشگاه صنعتی اصفهان

^۳ استادیار گروه توسعه روستایی دانشگاه صنعتی اصفهان

خلاصه

E-mail: Ebrahimi_ms@cc.iut.ac.ir

* نویسنده مسئول

چکیده

توسعه کارآفرینی یکی از نیازهای جدی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی هر کشوری است. در این راستا ترویج کارآفرینی به یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر است. نقش بخش کشاورزی، به عنوان بنیان اقتصادی روستا در تولید ناخالص داخلی در حال کاهش است و این امر تأثیر زیادی در کسب و کارهای کوچک محلی داشته است و پدیده مهاجرت از روستاها به شهرها همچنان ادامه دارد. بنابراین در روستاها باید محیط مناسبی برای رشد بخش‌های غیرکشاورزی و فعالیت‌های شرکت‌های تولیدی و خدماتی رقابت‌پذیر فراهم شود. روند تغییرات و اصلاحات در ساختار جامعه‌های روستایی باید در جهت ایجاد رفاه عمومی طراحی شود. در این تحقیق سعی بر آن شده است امکان‌سنجی کارآفرینی روستایی مورد بررسی قرار گیرد. روش تحقیق کتابخانه‌ای و میدانی بوده است. پس از تعیین شاخص‌ها و متغیرهای تحقیق از راه پرسشنامه، داده‌های آماری لازم جمع‌آوری شده‌اند. جامعه نمونه -گیری برپایه سرشماری از اداره کار و اداره جهاد کشاورزی شهرستان کرمان شمار این نمونه ۱۵۰ نفر برآورد شد. نتایج تحقیق نشان داد که ویژگی‌های روانشناختی با ضریب تغییرات ۰/۱ و مهارت‌های فنی با ضریب تغییرات ۰/۱۳ و ویژگی‌های فنی کارآفرینی با ضریب تغییرات ۰/۲۷ و زیرساخت‌های اجتماعی با ضریب تغییرات ۰/۳۳ در روند تشکیل کارآفرینی روستایی مؤثر می‌باشند. نتایج رگرسیونی نیز بیان می‌کند که مهارت‌های فنی، دسترسی به امکانات، آشنایی با قوانین کار و ویژگی‌های روانشناختی می‌توانند تبیین‌کننده ویژگی‌های فرد کارآفرین روستایی باشد.

واژه‌های کلیدی: کارآفرینی روستایی، توسعه، ضریب تغییرات، رگرسیون، امکان‌سنجی.

Abstract

One of the significant social, economical and political needs of each country is job making development. Thus entrepreneurship is an inevitable necessity. Today the role of agriculture as an economic basis in the countries in gross national product is decreasing this parameter has a negative effect on small local business and increase immigration from the rural areas. It should be a suitable environment for growth in rural non-agricultural sectors and activities of company competitive manufacturing and services can be provided. The process of change and reform in the rural communities should be designed to create public welfare. Research method is library and field work. After defining the indexes and variables of the research through a questionnaire, the necessary statistical data are gathered. Face validity of the questionnaire is obtained using the supervisor professors' opinions. The sample population is estimated 150 people based on the survey carried out by labor administration and the administration of agricultural Jihad in Kerman province. The results of the study show that the psychological characteristics of the coefficient of variation 0.1 and technical skills with a coefficient of variation 0.13 and technical characteristics of entrepreneurship with a coefficient of variation 0.27 and social infrastructure with a coefficient of variation 0.33 can be effective in the process of rural entrepreneurship. Regression results also showed that technical skills, access to, familiarity with labor laws and psychological characteristics can explain the individual characteristics of the rural entrepreneur.

Key Words: Rural Entrepreneurship, Kerman Province, Regression, Rural Areas.

مقدمه

کارآفرینی فرآیند ارتقاء فناوری از راه ایجاد کسب و کار و یا سازمان جدید است. در این فرآیند شغل‌های تازه‌ای پدید می‌آید و نیروی کار، نیازمند مهارت‌های نوین می‌شود و ساختارهای نوینی برای آموزش و آرایه خدمات نیز پدیدار می‌شود. اهمیت این فرآیند به گونه‌ای است که آن را قلب فعالیت‌های توسعه اقتصادی تعریف کرده‌اند {۱}. کارآفرینی یک روش تفکر و اقدام است که ذهن افراد را به خود مشغول کرده است و بر پایه آن کل گرایش و نگرش رهبری متعادل به منظور خلق ارزش را به وجود می‌آورد. به عبارت دیگر کارآفرینی یعنی گرایش به اعمال خطر (ریسک)‌های حساب شده، هم در زمینه شغلی و هم مالی و سپس انجام هر کاری که برای ایجاد مزیت و امتیاز ممکن است {۲}. در کارآفرینی سه مقوله تفکر خلاقانه، بهره‌گیری سازمان یافته از منابع و توانایی پذیرش خطر وجود دارد. کارآفرینی را می‌توان یک فرآیند پویا نام نهاد، که شامل آرمان، تغییر، دگرگونی و خلاقیت می‌شود. کارآفرینی سه فدیدگاه مهم دارد: نخست باعث ثروت می‌شود و رفاه برای جامعه می‌آورد دوم باعث نوآوری تأثیرگذار در عرصه اقتصادی است و سوم باعث ایجاد اشتغال پایدار می‌شود {۳}. کارآفرین کسی است که به‌طور بالقوه دارای دیدگاه، در بازار برای سرمایه‌گذاری و یا در پی یافتن کسب و کار جدید باشد و با تلاش برای بهره‌برداری از فرصت‌ها و با در نظر گرفتن خطر (ریسک) و انگیزه شخصی سعی در دست پیدا کردن به منابع مالی، انسانی و اجتماعی دارد {۴}. یکی از عامل‌های مؤثر در توسعه روستایی، کارآفرینی است، زیرا کارآفرینی می‌تواند با خلق فرصت‌های جدید و ایجاد اشتغال و درآمد نقش سودمند و مؤثری در بهبود وضع اقتصادی و معیشتی روستاها داشته باشد. به همین دلیل سنجش میزان کارآفرینی روستاییان و تلاش برای توسعه و تقویت کارآفرینی در فرآیند توسعه روستایی با فراهم کردن زمینه‌های اولیه آن اهمیت ویژه‌ای دارد. کارآفرینی تنها راه- کار اشتغال‌زایی و افزایش درآمدهای مردم روستایی نیست، اما به طور قطع و یقین بهترین و بهره‌ورترین نوع آن است کارآفرینی می‌تواند ابزاری برای بهبود درآمد روستاییان باشد که در مجاورت محل سکونت به خود کفایی و استقلال و کاستن نیازهای خود بپردازند {۵}.

پیشینه تحقیق

کارآفرینی به عنوان یک پدیده مهم اجتماعی تحت تاثیر عامل‌های مختلفی قرار دارد برخی صاحب‌نظران شرایط اقتصادی را موجب کارآفرینی دانسته و بر این باورند که کارآفرینی نیروی اصلی توسعه اقتصادی به شمار آمده است و تغییر نوآوری، رشد و تولید خدمات را به همراه دارد. همچنین آقاجانی و همکاران (۱۳۸۹) در پژوهشی به تبیین نقش ویژگی‌های روان‌شناختی کارآفرینان بر فرآیند کارآفرینی مستقل در استان مازندران انجام دادند. بر این پایه نقش شش متغییر ویژگی‌های روان‌شناختی کارآفرینان شامل: اراده و پشتکار، نوآوری، خلاقیت، خطرپذیری، استقلال در کار، کنترل درونی، روحیه یادگیری بر فرآیند کارآفرینی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که ویژگی‌های روان‌شناختی تأثیر معنی‌داری بر فرآیند کارآفرینی مستقل دارند. متغییر استقلال در کار بیشترین تأثیر را دارد. از این حیث متغییرهای دیگر مانند نوآوری، خلاقیت، خطرپذیری، اراده و پشتکار، کنترل دورنی و روحیه یادگیری در درجه‌های بعدی قرار دارند {۶}.

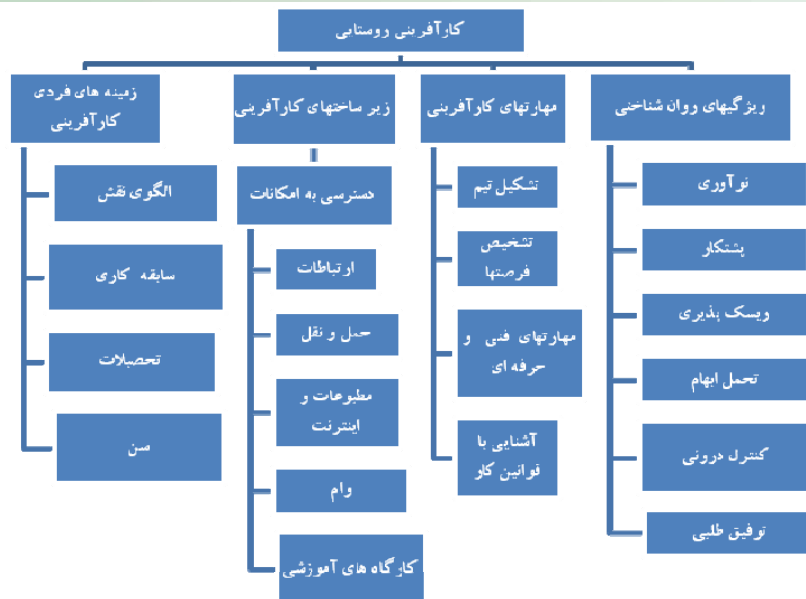
پوررجب و همکاران (۱۳۸۸)، تحقیقی با عنوان سنجش و تحلیل ویژگی‌های کارآفرینی دهیاران با تأکید زمینه‌ای مؤثر بر آن در ناحیه روستاهای شهرستان میاندوآب به انجام رساندند. نتایج تحقیق نشان داد که میانگین خطرپذیری ۲/۲، کانون کنترل دورنی ۳۵/۳، نیاز به موفقیت ۳/۴۷ بوده است همچنین میانگین عمل‌گرایی ۳/۷۶، تخیل خلاق ۳/۱۰، تحمل‌ابهام با میانگین ۲، توفیق‌طلبی ۳/۲۴ و سلامت فکری ۲/۹۳ می‌باشند {۷}.

فیروزآبادی و ناطق پور در تحقیقی به عنوان شکل‌گیری سرمایه اجتماعی و فرا تحلیل عامل‌های مؤثر بر آن در سال ۱۳۸۴، متغییرهای تأثیر گذار بر سرمایه اجتماعی را این‌چنین تحلیل کرده اند: سن، جنس، وضعیت تأهل، تحصیلات، وضعیت فعالیت، پایگاه اقتصادی درآمدی، مهاجرت، مدت اقامت در شهر، قومیت، امکانات توسعه‌ای و بعد خانوار فرض نموده‌اند [۸]. بوسما و همکاران [۲۰۱۱] در تحقیقی که در کشور هلند از ۲۹۲ کارآفرین در زمینه‌های هتلداری، خرده‌فروشی، خدمات تجاری، رستوران به عمل آوردند چهارمؤلفه برای کارآفرینی در نظر گرفتند، که شامل الهام‌وانگیزه، خودکارآمدی، حمایت، الگومی‌باشند.

متغیرهایی مانند سن، جنس، تابعیت، ملیت، سطح تحصیلات، پیشینه کاری کارآفرینی یکی از اعضای خانواده مورد بررسی قرار گرفت. عملکرد غالب، یادگیری همراه با پشتیبانی و حمایت و سپس خودکارآمدی الهام و انگیزه می‌باشد. پشتیبانی از راه دولت محلی و یادگیری همراه با الگوبرداری می‌باشد. یک سوم این کارآفرینان ادعا می‌کردند که بدون داشتن این مؤلفه‌ها نمی‌توانستند کار خود را راه‌اندازی کنند و سه پنجم آنان ادعا می‌کردند بدون این مؤلفه‌ها قادر به ادامه راه نبودند. کارآفرینی با سنین ۳۳ تا ۴۵ سال ارتباط معنی‌داری دارد همچنین با افزایش سطح تحصیلات و داشتن پدر و مادر کارآفرین داشتن تابعیت هلند رابطه معنی‌دار و مستقیمی دارد {۹}.

الخو در سال ۲۰۰۵ در پژوهشی که در کشور دانمارک انجام دادند، فرآیند کارآفرینی را شامل: (الف) بررسی منابع فرصت، (ب) فرآیندهای کشف، (ج) ارزیابی و استفاده از فرصت‌ها و (ت) گروهی از افرادی که کشف، ارزیابی و بهره‌برداری از این فرصت‌ها را انجام می‌دهند معرفی می‌کند. تمرکز در این نوشتار بیشتر روی کسب و کارهای کوچک و متوسط با دانش زیاد است که بیشتر به صورت گروهی شکل گرفته است تا کارآفرینی به صورت انفرادی باشد. این نوشتار کارآفرینی را به عنوان یک توانایی تعریف شده که نسبت به خطرهای آن شناخت دارد و گرایش به بهره‌برداری از فرصت‌ها را دارد اشاره کرده است. وی یک دیدگاه قابل عرضه در بازار برای سرمایه‌گذاری دارد و کارآفرین را شخصی پشتکار دارد با خلاقیت خاص می‌داند که به دنبال آرزوهای خود در بلند مدت است {۱۰}.

با توجه به بررسی‌های انجام شده چارچوب کلی کارآفرینی روستایی را می‌توان به صورت شکل شماره (۱) بیان نمود.

شکل ۱- چارچوب نظری کارآفرینی

روش شناسی تحقیق

این نوشتار از نظر ماهیت روش، توصیفی است، از نظر بررسی ارتباط علل مختلف با کارآفرینی از نوع همبستگی و از نظر هدف بدلیل قابل اجرا بودن کاربردی است. چارچوب زمانی این تحقیق از نوع عرضی یا مقطعی است که تنها یک بار در مقطع زمانی چند ماه صورت گرفته است. این تحقیق در نیمسال دوم سال ۱۳۹۰ انجام شده است.

جامعه آماری این تحقیق شامل همه کارآفرینان روستاهای شهرستان کرمان می باشند. بدین ترتیب با مراجعه به آمار مرکزی سازمان کار و اداره جهاد کشاورزی استان کرمان شمار جامعه آماری ۱۵۰ نفر تعیین شد. که با استفاده از فرآیند سرشماری به دریافت نمونه های تحقیق پرداخته شد. ابزار اصلی تحقیق پرسشنامه است. برای تعیین پایایی پرسشنامه در این پژوهش در مرحله اول شمار ۴۴ پرسشنامه در جامعه کارآفرینان شهرستان بم به صورت مستقیم توسط محقق تکمیل شد. سپس با استفاده از نرم افزار Spss پایایی هر دسته پرسشها به صورت جداگانه با استفاده از روش آلفای کرونباخ محاسبه شد. این آماره برای دسته

پرسش‌ها کارآفرینی ۰/۸۸ به دست آمد. بدین ترتیب پایایی پرسشنامه مورد تأیید قرار گرفت. برای تعیین روایی بیرونی پرسشنامه شماره ۲۰ پرسشنامه در اختیار متخصصان، کارشناسان جهاد کشاورزی و معلمان قرار گرفت و با شناسایی واژه‌های مبهم و حذف آنها و جایگزینی واژه‌ها به یکسان سازی مفهومی واژه‌ها اقدام شد. همچنین برای سنجش روایی درونی، حضور همه متغیرها در عنوان، هدف کلی، هدف‌های اختصاصی، فرضیه‌ها و پرسش‌های پرسشنامه کنترل شد و هدف‌ها، فرضیه‌ها و پرسش‌های غیر مرتبط حذف شد.

جدول ۱- آلفای کرونباخ محاسبه شده برای دسته پرسش‌های پرسشنامه

نوع پرسش‌ها	ضریب آلفای کرونباخ
دسته پرسش‌های کارآفرینی	۰/۸۸

مدریافت: یافته‌های تحقیق

برای ساخت شاخص کارآفرینی از سنجه‌های روان‌شناختی فردی که شامل نوآوری، پشتکار، توفیق‌طلبی، خطرپذیری، تحمل ابهام، کنترل درونی و میزان آشنایی روستاییان با مهارت‌های کارآفرینی که شامل تشکیل تیم، سرمایه‌گذاری در فرصت‌ها، بازاریابی، مهارت‌های فنی و زیرساخت‌های کارآفرینی که دسترسی به امکانات که شامل دسترسی به اینترنت، روزنامه، حمل و نقل، کارگاه‌های آموزشی، وام و زمین‌های فردی که شامل تجربه کاری و الگوی نقش می‌باشد استفاده شده است. در جدول شماره (۲) نام سنجه‌های سازنده‌ی شاخص کارآفرینی، وزن هر سنجه شماره سنجه در پرسشنامه و میزان روایی میان سنجه‌ها درج شده است. آماره KMO به دست آمده برای سنجه‌های یاد شده در جامعه آماری ۰/۶۷۰ و در سطح مطلوبی بوده است.

جدول شماره ۲- چگونگی ساخت شاخص کارآفرینی

شماره سنجه	وزن سنجه	سنجه
X 10 تا X 40	۰/۶۶۱	میزان ویژگی‌های روانشناختی کارآفرینان
X 41 تا X 63	۰/۶۰۳	میزان آشنایی روستاییان به مهارت‌های کارآفرینی
X 64 تا X 70	۰/۷۶۳	میزان زیر ساخت‌های کارآفرینی
X 71 تا X 81	۰/۶۸۵	میزان زمینه‌های فردی کارآفرینی
KMO=۰/۶۷۰		Bartlett's Test=۴۵۰/۷۵۳
Sig= ۰/۰۰۰		

مدریافت: یافته‌های تحقیق

نتایج ، بحث و نتیجه گیری

با توجه به نوع تحقیق در این پژوهش سن به رده‌های هفت‌گانه زیر تقسیم‌بندی شده است. این تقسیم‌بندی برگرفته از تقسیم‌های مرکز آمار ایران در سرشماری عمومی نفوس و مسکن است. ۸ نفر (۵/۳ درصد) از پاسخگویان در رده سنی ۲۰-۲۴ سال، ۳۶ نفر (۲۶/۸ درصد) در رده سنی ۲۵-۲۹ سال، ۲۲ نفر (۱۴/۶ درصد) در رده سنی ۳۰-۳۴ سال، ۲۴ نفر (۱۵/۳ درصد) در رده سنی ۳۵-۳۹ سال، ۱۲ نفر (۸ درصد) در رده سنی ۴۰-۴۹ سال، ۱۲ نفر (۸ درصد) در رده سنی ۵۰-۵۴ سال، ۲۰ نفر (۱۳/۳ درصد) در رده سنی ۵۵-۵۹ سال، ۳۲ نفر (۲۱/۳ درصد) از پاسخگویان دارای پیشینه کاری کمتر از ۵ سال، ۳۶ نفر (۲۴ درصد) دارای پیشینه کاری بین ۱۰-۵ سال، ۸ نفر (۵/۳ درصد) دارای پیشینه کاری بین ۱۵-۱۰ سال، ۱۲ نفر (۸ درصد) دارای پیشینه کاری بین ۲۰-۲۵ سال و ۱۲ نفر (۸ درصد) دارای پیشینه کاری بین ۳۰-۲۵ سال و ۱۴ نفر (۹/۳ درصد) در رده بیش از ۳۰ سال پیشینه کاری قرار گرفته‌اند. ۱۴ نفر (۹/۳ درصد) از پاسخگویان دارای مدرک ابتدایی، ۱۴ نفر (۹/۳ درصد) سیکل، ۴ نفر (۲/۷ درصد) متوسطه، ۵۰ نفر (۳۳/۳ درصد) دیپلم، ۱۴ نفر (۹/۳ درصد) کاردانی، ۴۶ نفر (۳۰/۷ درصد) کارشناسی، ۴ نفر (۲/۷ درصد) کارشناسی ارشد و ۴ نفر (۲/۷ درصد) دارای

مدرک دکتری می‌باشند. با توجه به تجزیه و تحلیل داده ها ۳۶ نفر (۲۴ درصد) از پاسخگویان در بخش صنعتی، ۷۴ نفر (۴۹/۳ درصد) از پاسخگویان در بخش کشاورزی و ۴۰ نفر (۲۶/۷ درصد) باقی مانده در بخش خدمات مشغول به کار هستند. با توجه به تجزیه و تحلیل داده ها ۷۸ نفر (۵۲ درصد) از پاسخگویان دارای مهارت، ۷۲ نفر (۴۸ درصد) از پاسخگویان بدون مهارت می‌باشند. به لحاظ متغیر سن نزدیک به ۴۲ درصد کارآفرینان روستایی در رده سنی ۲۰ تا ۳۰ سال قرار گرفته‌اند همچنین به لحاظ تحصیلات ۴۵ درصد از کارآفرینان دارای مدرک دانشگاهی و ۵۵ درصد بدون مدرک دانشگاهی بودند. شاخص‌های کارآفرینی در این بررسی بر پایه متغیرهای تعریف شده در جدول‌های بالا مورد سنجش قرار خواهد گرفت. همان‌طور که در جدول شماره ۳ دیده می‌شود، ویژگی‌های روان‌شناختی با ضریب تغییرات ۰/۱۰ و مهارت‌های فنی با ضریب تغییرات ۰/۱۳ و ویژگی‌های فردی ۰/۲۷ و زیرساخت‌های کارآفرینی با ضریب تغییرات ۰/۳۳ به ترتیب مهم‌ترین اولویت‌ها از دیدگاه افراد کارآفرین برای تعیین شاخص کارآفرینی می‌باشد.

جدول-۳- ضریب تغییرات کارآفرینی

شمار	میانگین	انحراف معیار	ضریب تغییرات	
۳۰	۴/۲۰	۰/۴۵	۰/۱۰	ویژگی‌های روان‌شناختی کارآفرینی
۲۴	۳/۶۷	۰/۵۰	۰/۱۳	مهارت‌های فنی کارآفرینی
۱۱	۲/۵۴	۰/۶۹	۰/۲۷	ویژگی‌های فردی کارآفرینی
۷	۲/۴۷	۰/۸۲	۰/۳۳	زمینه‌های زیر ساختی کارآفرینی
	۷۲/۰			کل گویه‌ها

مدیریت: یافته‌های تحقیق

با توجه به اینکه پیش بینی ویژگی‌های فرد کارآفرین روستایی مد نظر بود از روش رگرسیون چندگانه به روش گام به گام گزینش شد به این ترتیب که متغیرهای پیش بین بر

پایه ضرایب همبستگی هر یک از آنها، در طی گام‌های متوالی وارد تحلیل شدند. نخستین متغیر بر پایه بالاترین ضریب همبستگی صفر مرتبه با متغیر ملاک وارد تحلیل می‌شود، سپس دیگر پیش‌بینی‌ها بر حسب ضریب همبستگی تفکیکی یا نیمه تفکیکی وارد تحلیل شدند که در جدول‌های شماره ۴، ۵ و ۶ آورده شده است. همان‌طور که در جدول‌ها نیز آمده است، مهارت‌های فنی با تشکیل گروه، آشنایی با قوانین کار، ویژگی‌های روان‌شناختی افراد، دسترسی به امکانات با متغیر کارآفرینی رابطه مثبت و معنی‌داری داشته ولی رابطه متغیر کارآفرینی با مولفه سن، تحصیلات و پیشینه کاری افراد هیچ‌گونه رابطه‌ی معنی‌داری نبود. برای بررسی این تأثیر مجموع متغیرهای پیش‌بین بر ملاک مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۴- ضرایب همبستگی کارآفرینی با متغیرهای تعریف شده

متغیرها	پیشینه مهارت	تحصیلات سن	تشکیل قوانین کار	ویژگی دسترسی				
کار	فنی	تیم	روانشناختی	به امکانات				
کارآفرینی	۰/۰۹۶	۰/۲۵۲**	۰/۰۹۳	۰/۲۹۷	۰/۴۹۸**	۰/۵۰۰**	۰/۴۹۸**	۰/۳۰۶**

جدول ۵- خلاصه نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام کارآفرینی بر حسب متغیرهای تعریف شده

رتبه	متغیرهای وارد شده	R^2	R^2	R تعدیل شده	خطای استاندارد	ΔR^2
۱	ویژگی روانشناختی	۰/۷۲۲	۰/۵۲۲	۰/۵۱۹	۱۶/۳۸۷۴۲	۰/۳۹
۲	آشنایی با قوانین کار	۰/۸۶۳	۰/۷۴۵	۰/۷۴۲	۱۱/۹۹۹۱۵	۰/۰۳
۳	دسترسی به امکانات	۰/۸۹۸	۰/۸۰۶	۰/۸۰۲	۱۰/۵۱۶۵۵	۰/۰۴
۴	مهارت فنی	۰/۹۱۲	۰/۸۳۱	۰/۸۲۷	۹/۸۳۵۶۵	۰/۰۴

مدیر یافت: یافته‌های تحقیق

همان‌طور که در جدول‌ها ndni می‌شود، رابطه ویژگی‌های روانشناختی با کارآفرینی در مدل ۱ معنادار مستقیم است. در مدل ۲ با ورود متغیر آشنایی با قوانین کار مقدار b مربوط به

ویژگی‌های روانشناختی کاهش پیدا کرده است. اما در مورد متغیر آشنایی با قوانین کار همان‌طور که دیده می‌شود مقادیر **b** مربوط به این متغیر مثبت بوده یعنی با افزایش متغیر آشنایی با قوانین کار میزان کارآفرینی افزایش می‌یابد.

جدول ۶- ضرایب رگرسیون کارآفرینی

مدل	b	خطا	Beta	T	سطح معناداری	
۱	مقدار ثابت	۸۷/۸۵۷	۱۲/۶۹۴	۶/۹۲۳	-	۰/۰۰۰
۲	ویژگی‌های روانشناختی	۷/۹۶۰	۰/۶۳۷	۰/۷۲۲	۱۲/۴۹۴	۰/۰۰۰
	مقدار ثابت	۵۲/۳۰۳	۹/۸۲۵	-	۵/۳۲۳	۰/۰۰۰
	ویژگی‌های روانشناختی	۷/۶۶۴	۰/۴۶۷	۰/۶۹۵	۱۶/۴۰۰	۰/۰۰۰
	آشنایی با قوانین کار	۲/۷۱۳	۰/۲۴۳	۰/۴۷۴	۱۱/۱۶۸	۰/۰۰۰
۳	مقدار ثابت	۳۴/۸۴۷	۹/۰۰۶	-	۳/۸۷۰	۰/۰۰۰
	ویژگی‌های روانشناختی	۸/۱۲۸	۰/۴۱۶	۰/۷۳۸	۱۹/۶۵۲	۰/۰۰۰
	آشنایی با قوانین کار	۲/۱۳۷	۰/۲۳۱	۰/۳۷۱	۰/۲۲۰	۰/۰۰۰
	دسترسی به امکانات	۱/۰۹۸	۰/۱۶۶	۰/۲۶۹	۶/۶۲۳	۰/۰۰۰
۴	مقدار ثابت	۳۴/۳۳۱	۸/۴۲۳	-	۴/۰۷۶	۰/۰۰۰
	ویژگی‌های روانشناختی	۷/۹۹۳	۰/۳۹	۰/۷۲۵	۲۰/۵۱۰	۰/۰۰۰
	آشنایی با قوانین کار	۲/۰۳۷	۰/۲۱۷	۰/۳۵۶	۹/۴۰۷	۰/۰۰۰
	دسترسی به امکانات	۱/۱۳۸	۰/۱۵۵	۰/۲۷۸	۷/۳۲۸	۰/۰۰۰
	مهارت فنی	۷/۵۸۹	۱/۶۴۸	۰/۱۶۱	۴/۶۰۴	۰/۰۰۰

در مدل ۳ با ورود متغیر دسترسی به امکانات مقدار **b** مربوط به آشنایی با قوانین کار کاهش ولی ویژگی‌های روانشناختی افزایش پیدا کرده است. اما در مورد دسترسی، همان‌طور که دیده می‌شود مقادیر **b** مربوط به این متغیر مثبت بوده یعنی با افزایش دسترسی به

امکانات کارآفرینی افزایش می‌یابد. مدل ۴ با ورود متغیر مهارت فنی مقدار b مربوط به ویژگی‌های روانشناختی و آشنایی با قوانین کار کاهش پیدا کرده است. اما در مورد دسترسی به امکانات افزایش پیدا کرده است. مقادیر b مربوط متغیر مهارت فنی مثبت بوده یعنی با افزایش متغیر مهارت فنی میزان کارآفرینی افزایش می‌یابد و دیگر متغیرها به دلیل همبستگی زیاد با این متغیرها از مدل حذف شده‌اند. بر این پایه معادله رگرسیون برای کارآفرینی بر مبنای مقدار ثابت و ضرایب رگرسیون (b) متغیرهایی که مشارکت آنان در رگرسیون از نظر آماری معنی دار است را می‌نویسیم.

می‌توان با توجه به ضرایب به دست آمده در جدول، معادله رگرسیون را برای متغیر ملاک (کارآفرینی) به صورت زیر نوشت:

$$+ (\text{ویژگی‌های روانشناختی}) ۷/۹۹۳ + ۳۴/۳۱ = \text{کارآفرینی}$$

$$(\text{مهارت‌های فنی}) ۷/۵۸۹ + (\text{دسترس‌ی به امکانات}) ۱/۱۳۸ + (\text{آشنایی با قوانین کار}) ۲/۰۳۷$$

نتایج تحقیق بیان می‌نماید که کارآفرینان روستایی ما در رده سنی جوان قرار دارند. به عبارت دیگر ظرفیت جوانان کارآفرین روستایی برای انجام فعالیت‌های مرتبط با ایجاد کارآفرینی و توسعه محیط روستایی قابل مهم و موثر می‌باشد همچنین نتایج تحقیق نشان داد که درصد بیشتر کارآفرینان روستایی ما تحصیلات دانشگاهی نداشته و دانشگاه‌ها قابلیت آموزش کارآفرینی را نداشته‌اند. ضعف در ساختار واحدهای درسی مربوط به هر رشته، و آموزش‌های کلی دانشگاه نشان دهنده درصد آماری کم در بین تحصیل کنندگان دانشگاهی در زمینه کارآفرینی است. همچنین اگرچه بیشترین زمینه فعالیت را در روستاها کشاورزی است اما درصد کارآفرینی صنعتی در روستاها قابل توجه است. روستاهای شهرستان استان کرمان به علت داشتن معدن‌های فراوان می‌توانند در بخش معدن و صنعت فعالیت زیادی داشته باشند.

در توضیح فراوانی پاسخ‌گویان کارآفرین روستاهای شهرستان کرمان ۵۲ درصد، دارای مهارت فنی هستند که می‌توان نتیجه گرفت که مهارت فنی نقش مهم‌تری از تحصیلات را در

ایجاد و استقرار فرآیند کارآفرینی در محیط روستایی ایفا می‌کند. کارگاه‌های آموزشی و کلاس‌های فنی و حرفه‌ای می‌توانند نقش مهمی در توسعه کارآفرینی روستایی ایجاد کنند. نتایج تحقیق نشان داد که از دیدگاه کارآفرینان اولویت‌های متغیرهای تشکیل دهنده کارآفرینی، متغیر ویژگی‌های کارآفرینی و مهارت‌های فنی می‌باشد به نظر می‌رسد از دیدگاه افراد کارآفرین روستایی علاوه بر ویژگی‌های روان‌شناختی ایجاد و توسعه مهارت‌های فنی اولویت و اهمیت دارند لذا برنامه ریزی برای توسعه مهارت‌های فنی مرتبط با زمینه‌های شغلی افراد کارآفرین روستایی می‌بایست از اولویت‌های نهادهای ترویجی و آموزشی قرار گیرد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داده که متغیرهای ویژگی‌های روان‌شناختی و آشنایی با قوانین کار و دسترسی به امکانات و مهارت‌های فنی در زمینه کارآفرینی به ترتیب متغیرهایی بودند که بیشترین سهم را در میزان تغییرات متغیر وابسته یعنی کارآفرینی روستایی داشتند، در کل ۸۲ درصد از تغییرات متغیر کارآفرینی را تبیین می‌کنند. به عبارت دیگر اگر بخواهیم که تا ۸۲ درصد اطمینان، یک فرد کارآفرین روستایی را تعیین و شناسایی کنیم می‌توانیم بگوییم که این فرد می‌بایست دست‌کم ویژگی‌های روان‌شناختی لازم در زمینه کارآفرین را داشته باشد با قوانین کار تا حد مطلوب آشنا بوده مهارت فنی لازم در رابطه با موضوع کارآفرینی مورد نظر خود داشته، دسترسی‌های لازم به ویژه به منابع اطلاعاتی و ارتباطی نظیر روزنامه و اینترنت برای آگاهی از نیازها و فرصت‌ها سایر حیطه‌های مورد نیاز را داشته باشد. این موارد از سوی دیگر ظرفیت‌ها و قابلیت‌های لازم برای توسعه کارآفرینی روستایی را نیز خاطر نشان خواهد ساخت به عبارت دیگر پیش‌بایست‌های لازم برای شکل‌گیری و توسعه فرآیند کارآفرینی روستایی توجه لازم به ایجاد زیرساخت‌های مورد نظر مانند ایجاد مهارت‌های فنی لازم، توسعه آموزش‌های مرتبط مانند آموزش‌های قوانین کار، توسعه دسترسی به خدمات اطلاعاتی و ارتباطی مانند روزنامه، اینترنت و موارد دیگر از جمله ضروریتهایی است که برنامه‌ریزان برای توسعه فرآیند کارآفرین روستایی می‌بایست آنها را در اولویت تهیه و تدارک قرار دهند.

منابع

۱. [۱] خاتون ابادی، ا.غ.، انداده، ۱۳۸۸، بررسی موفقیت کارآفرینان روستایی اصفهان با استفاده از روشهای تصمیم گیری چند پاره و تحلیل عاملی. روستا و توسعه.
 ۲. [۲] رضوانی، م.م.، نجارزاده، ۱۳۸۷، بررسی و تحلیل زمینه‌های کارآفرینی روستاییان در توسعه نواحی روستاییان، توسعه کارآفرینی، شماره دوم، ۱۶۱-۱۸۲.
 ۳. [۳] فلاح جلودار، ر. ۱۳۸۶. تحلیل عامل‌های مؤثر بر موفقیت کارآفرینی زنان روستایی شمال کشور. رساله دکتری در رشته ترویج و آموزش کشاورزی. دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران.
 ۴. [۵] ایمانی جاجرمی، ح.، پ.، پوررجب میاندوآب، ۱۳۸۸، سنجش و تحلیل ویژگی‌های کارآفرینی دهیاران (بررسی موردی: دهیاران روستاهای شهرستان میاندوآب) پایان‌نامه کارشناسی ارشد. با حمایت مالی شهرداری و سازمان دهیاری‌های کشور
 ۵. [۶] آقاجانی، ح.، ز.، گنجه‌خور، ۱۳۸۹، تبیین نقش ویژگی‌های روانشناختی کارآفرین بر فرآیند کارآفرین مستقل (مورد بررسی: کارآفرینان استان مازندران) پژوهش‌نامه مدیریت تحول، ۴.
 ۶. [۷] پوررجب میاندوآب، ح.، ایمانی جاجرمی، ۱۳۸۸، سنجش و تحلیل ویژگی‌های کارآفرینی دهیاران با تأکید بر عامل‌های زمینه‌ای مؤثر بر آن، پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد.
 ۷. [۸] فیروزآبادی، ا.، م.، ناطق‌پور، ۱۳۸۴، سرمایه اجتماعی و عامل‌های مؤثر بر شکل‌گیری آن در شهر تهران، جامعه‌شناسی ایران، ۴: ۵۹-۹۱.
- [۴] Taoyang, D, and M., Yuyingan.2002.Human Capital Entrepreneurship and from house hold earning, Journal of Development Economic, vol.68 pp 65- 81
- [۹] Bosma,N.E., 2011. Entrepreneurship and role model Journal of Economic Psychologies
- [۱۰] Ulhøi, j.p.2005.The social dimensions of entrepreneurship, Journal Tecnovation, pp939-946.
- [۱۱] Bauernschuster,S.,O.,flak, and S.,heblich. 2010. Social capital access and entrepreneurship, Journal of Economic behavior & organization,pp 821- 833.